

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Економічного аналізу
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 Облік та оподаткування
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
Аналіз бізнес-процесів у системі управління
(назва магістерської програми)

на тему: **«Облік, контроль та економічний аналіз розрахунків з дебіторами і кредиторами: сучасний стан та перспективи розвитку (на прикладі СКК «Одеський палац спорту»)»**
(назва теми)

Виконавець:

Студентка обліково-економічного факультету
Чорна Яна Миколаївна
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
Чернишова Людмила Вікторівна
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми даної роботи полягає в тому, що для кожного сучасного суб'єкта господарювання виключне значення має ефективний і якісний облік та контроль розрахунків з кредиторами, що забезпечує своєчасність погашення договірних зобов'язань. Це, в свою чергу, дозволяє підприємству уникнути збитків у вигляді фінансових санкцій. Крім матеріальних вигод, дієвий контроль сприяє встановленню позитивного іміджу підприємства у бізнес-середовищі, що в свою чергу підвищує рівень довіри партнерів, збільшує імовірність підписання контрактів на більш вигідних умовах.

Мета дослідження – дослідження теоретичних і практичних аспектів організації обліку, аналізу та контролю дебіторської і кредиторської заборгованості, надання пропозицій щодо вдосконалення процесу обліку та управління розрахунками з контрагентами на досліджуваному підприємстві.

Завдання дослідження:

- з'ясувати економічну сутність дебіторської і кредиторської заборгованості;
- ознайомитись з особливостями нормативно-правового регулювання обліку розрахунків з дебіторами та кредиторами;
- розглянути сутність, завдання і методику проведення аналізу та контролю дебіторської та кредиторської заборгованості;
- визначити фінансовий стан досліджуваного підприємства;
- практично дослідити стан організації обліку розрахунків з контрагентами на досліджуваному підприємстві;
- запропонувати шляхи вдосконалення діючої системи обліку та внутрішнього контролю дебіторської і кредиторської заборгованостей на СКК «Одеський палац спорту»;
- провести аналіз динаміки складу та структури дебіторської та кредиторської заборгованості досліджуваного підприємства;
- оцінити стан та оборотність засобів у розрахунках на СКК «Одеський палац спорту»;
- здійснити моделювання стану розрахунків з дебіторами СКК «Одеський палац спорту» й сформулювати рекомендації щодо збільшення обсягів його ділової активності.

Об'єктом дослідження є організація обліку, аналізу та контролю дебіторської і кредиторської заборгованості на вітчизняних підприємствах

Предметом дослідження є основні теоретичні і практичні аспекти обліку, аналізу та внутрішнього контролю розрахунків з контрагентами на СКК «Одеський палац спорту».

Методи дослідження. Під час написання кваліфікаційної роботи використовувались загальнонаукові та спеціальні методи дослідження. До загальнонаукових відносяться: аналіз і синтез, індукція і дедукція. Серед спеціальних методів використовувались: безпосереднє спостереження, опитування, групування, розрахунок відносних і середніх величин, графічний метод, порівняння, економіко-математичне моделювання, прогнозування.

Практична цінність роботи полягає у дослідженні проблемних питань обліку та контролю дебіторської і кредиторської заборгованості, розробці рекомендацій щодо удосконалення системи обліку, аналізу, управління та контролю розрахунків з контрагентами на досліджуваному підприємстві СКК «Одеський палац спорту».

Інформаційна база дослідження. Магістерська робота написана на основі законодавчих, нормативних актів, Положень (стандартів) бухгалтерського обліку, інструкцій, збірників наукових праць, підручників, інформації друкованих та електронних періодичних видань, з використанням щорічних даних Державної служби статистики України, а також реєстраційні документи, бухгалтерські документи, реєстри обліку, фінансова, податкова та статистична звітність СКК «Одеський палац спорту» щодо обліку дебіторської та кредиторської заборгованості.

Структуру та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (71 найменування) та 32 додатки. Загальний обсяг роботи становить 112 сторінок. Основний зміст викладено на 104-х сторінках. Робота містить 24 таблиці, 12 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 2 тези:

За результатами дослідження і темою кваліфікаційної роботи автором надруковано 2 статті та прийнято участь у 2-х конференціях.

Чорна Я. М. Особливості обліку дебіторської заборгованості підприємства / Я. М. Чорна // Актуальні проблеми обліку, контролю та економічного аналізу в Україні: матер. студентської конференції, присвяченої 70-річчю обліково-економічного факультету та 50-річчю кафедри бухгалтерського обліку та аудиту. – Одеса : ОНЕУ – 2017. — С. 298–300.

Чорна Я. М. Особливості аналізу ефективності використання коштів у розрахунках на СКК «Одеський палац спорту» / Я. М. Чорна // Збірник магістерських науково-практичних статей. Одеський національний економічний університет. Обліково-економічний факультет (кафедра економічного аналізу). Одеса : – 2017. – С. 263 –270.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «*Теоретичні основи обліку та аналізу розрахунків з дебіторами і кредиторами*» з'ясовано, що як економічна категорія дебіторська та кредиторська заборгованості виражають економічні відносини, що виникають між продавцями й покупцями в процесі купівлі-продажу продукції, товарів і послуг та обумовлені розбіжністю у часі переходу права власності (розпорядження, використання) з моментом платежу, що пов'язано з об'єктивними умовами, які складаються в процесі виробництва, реалізації та організації розрахунків. Рушійним мотивом цих відносин є одержання майбутніх економічних вигід. У системі цих відносин будь-яке підприємство знаходиться у двоякому становищі: одночасно є як продавцем, так і покупцем, як кредитором, так і дебітором.

У даному розділі нами також було вивчено основні показники, що характеризують ефективність використання засобів у розрахунках, а також нормативно-правове регулювання обліку, контролю аналізу заборгованостей.

У другому розділі **«Організація обліку та контролю розрахунків з дебіторами і кредиторами на СКК «Одеський палац спорту»** було надано загальну характеристику досліджуваному підприємству, а також вивчено особливості обліку розрахунків з дебіторами і кредиторами. У результаті цього з'ясовано основні недоліки та сформовано комплекс рекомендацій щодо вдосконалення системи обліку та внутрішнього контролю розрахунків з дебіторами і кредиторами на СКК «Одеський палац спорту».

Нами було досліджено також міжнародний досвід обліку розрахунків з дебіторами та кредиторами, і зроблено висновки, що представлення інформації про дебіторську та кредиторську заборгованість у звітності, складеній за національними та міжнародними стандартами, значно відрізняється. Це викликає певні складності у порівнянні та аналізі фінансової звітності. Однак застосування зарубіжного досвіду щодо облікових аспектів розрахункових операцій дозволить удосконалити облікову інформацію з метою підвищення її достовірності та суттєвості для прийняття на її основі управлінських рішень.

У третьому розділі **«Економічний аналіз як інструмент підвищення ефективності управління коштами у розрахунках на СКК «Одеський палац спорту»** було проведено аналіз динаміки складу та структури дебіторської та кредиторської заборгованості досліджуваного підприємства; оцінено стан та оборотність засобів у розрахунках на СКК «Одеський палац спорту». Результати аналізу свідчать, що період обороту дебіторської заборгованості спортивно-концертного комплексу значно перевищує період обороту кредиторської заборгованості, що є негативним сигналом, який з часом може привести до втрати платоспроможності комплексу. Результати регресійного аналізу показали, що по мірі збільшення частки дебіторської заборгованості у загальному обсязі оборотних активів, коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості зменшується на 0,319.

Збільшення коефіцієнта співвідношення періоду обороту дебіторської заборгованості до періоду обороту кредиторської заборгованості призводить до зниження рівня коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості на 0,064. По мірі зростання збитковості продажів коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості знижується на 0,056.

Резерви оптимізації розмірів дебіторської та кредиторської заборгованостей на підприємстві й збільшення кола орендарів площ спортивного концертного комплексу вбачаються нами у використанні демонтованих конструкцій, що дозволить розширити спектр наданих послуг різним групам клієнтів, зокрема, для організації ярмарок, й забезпечить стабільність його дохідної бази протягом усього календарного року.

ВИСНОВКИ

Узагальнення результатів проведеного дослідження щодо особливостей обліку розрахункових операцій та побудови системи інформаційного забезпечення аналізу підприємства дозволило сформулювати такі загальні висновки.

1. У кваліфікаційній роботі було встановлено, що основні аспекти теоретичних та методологічних розробок розрахунків з контрагентами висвітлені в роботах вітчизняних учених, проте реалізація їх практичної сторони гальмується недосконалістю нормативної бази та недостатньою увагою до них бухгалтерів-практиків.

2. Законодавчо нормативна база щодо питань розрахунків з дебіторами і кредиторами надає змогу вести розрахунки та задовольняти фінансові вимоги, що виникають в процесі його діяльності, вона є важливою для будь-якого підприємства, що прагне забезпечити фінансову стійкість.

3. На базі вивчення законодавчої, нормативної і спеціальної літератури, із застосуванням практичних матеріалів СКК «Одеський палац спорту» у роботі було:

- розглянуто документальне оформлення обліку розрахунків з дебіторами і кредиторами на підприємстві;
- з'ясовано особливості бухгалтерського обліку й оподаткування операцій з виникнення дебіторської і кредиторської заборгованості на досліджуваному підприємстві;
- розглянуто особливості організації, планування перевірки, а також розроблено методику проведення перевірки розрахунків з дебіторами і кредиторами на прикладі даних СКК «Одеський палац спорту» та оформлення його результатів;
- надано рекомендації щодо удосконалення діючої системи обліку, аналізу та внутрішнього контролю на досліджуваному підприємстві СКК «Одеський палац спорту» тощо.

4. Аналіз даних свідчать про позитивну тенденцію до прискорення оборотності дебіторської заборгованості: на підприємстві кошти, інвестовані в дебіторську заборгованість у 2014 році перебували в обігу 1,3 рази; у 2015 році – 1,4 рази, а у 2016 році – 1,9 рази. Це є позитивним для підприємства. Одночасно слід вказати на прискорення швидкості обороту дебіторської заборгованості: з 283 дні у 2014 році до 191 дня у 2016 році. Що стосується оборотності кредиторської заборгованості – то за 2014-2016 роки також відбулося прискорення: кількість її оборотів збільшилася з 3,8 обороту у 2014 році до 22,3 обороти у 2016 році, а період погашення кредиторської заборгованості зменшився з 96 днів у 2014 році до 16 днів у 2016 році, що свідчить про покращення платіжної дисципліни аналізованого підприємства.

5. Спортивно-концертні комплекси за кордоном є вельми прибутковим видом бізнесу, в якому конкуренція ще не досить широка. Основним принципом функціонування комплексу є їх багатофункціональність. Якщо спортивно-концертний комплекс за основу своєї діяльності візьме розширення спектру наданих послуг різним групам клієнтів, це забезпечить стабільність його дохідної бази протягом усього календарного року.

Сьогодні до складу СКК «Одеський палац спорту» входить льодова арена та 3 спортивні зали, але фойє практично не використовується для виставкових заходів, отже необхідно вдаватися до використання усіх вільних площ завдяки розробці конкурентних тарифів на поденну оренду виставкових майданчиків.

Вважаємо, що керівництву спортивного комплексу треба стимулювати зростання чистого доходу підприємства завдяки використанню демонтованих конструкцій, що дозволить у короткий час створювати додаткові торговельні майданчики для потенційних клієнтів. Внаслідок зниження доходів населення, концертні заходи не приносять достатні прибутки, тому необхідно швидко переорієнтуватися на організацію виставкових заходів, ярмарок, що призведе до підвищення чистого доходу на СКК «Одеський палац спорту».

7. У процесі дослідження СКК «Одеський палац спорту» було окреслено основні недоліки, що впливають на якість обліку дебіторської і кредиторської заборгованостей:

- на підприємстві не нараховується резерв сумнівних боргів;
- облікові реєстри з обліку розрахунків з контрагентами не передбачають накопичення інформації про них різного рівня деталізації і узагальнення;
- не розроблений механізм стягнення боргів з дебіторів;
- некоректна кореспонденцію рахунків щодо обліку операцій з надання площ в оренду (Д 3711 К 712);
- дебіторська та кредиторська заборгованість не розподіляється за строками її погашення.

8. З метою вдосконалення обліку та управління дебіторською і кредиторською заборгованістю на СКК «Одеський палац спорту» вважаємо за доцільне запропонувати управлінському персоналу підприємства наступні рекомендації:

- необхідно приділити увагу організації обліку дебіторської заборгованості та доповнити облікову політику елементами.
- з метою покращення фінансового стану СКК «Одеський палац спорту» необхідно визначити чітку методику та етапи управління дебіторською заборгованістю.
- рекомендуємо створити резерв сумнівних боргів та виробити порядок його визначення в обліковій політиці підприємства.
- виправити некоректні проводки щодо відображення в обліку операцій з нарахування орендної плати.
- вдосконалити інформаційне забезпечення обліку дебіторської і кредиторської заборгованості підприємства, дотримуватись загально-прийнятого документообігу операцій з обліку заборгованостей.

Вважаємо, що названі заходи значно підвищать ефективність обліку та внутрішнього контролю розрахунків з дебіторами і кредиторами на досліджуваному підприємстві, що в кінцевому випадку позитивно вплине на всю систему управління СКК «Одеський палац спорту».

АНОТАЦІЯ

Чорна Я.М. «Облік, контроль та економічний аналіз розрахунків з дебіторами і кредиторами: сучасний стан та перспективи розвитку (на прикладі СКК «Одеський Палац спорту»)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «071 Облік та оподаткування» за магістерською програмою професійного спрямування

(шифр та назва спеціальності)

«Аналіз бізнес-процесів у системі управління».

(назва магістерської програм)

– Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2017.

У роботі розглядаються теоретичні і практичні аспекти обліку та контролю розрахунків з дебіторами та кредиторами, а також розробка шляхів удосконалення діючої системи управління заборгованістю на досліджуваному підприємстві

Проаналізовано основні економічні показники діяльності досліджуваного підприємства, а також порядок ведення первинного, аналітичного та синтетичного обліку розрахунків з дебіторами та кредиторами на досліджуваному підприємстві.

Запропоновано: рекомендації щодо вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення та контролю розрахунків з дебіторами і кредиторами на СКК «Одеський палац спорту», зокрема, визначення чіткої методики та етапів управління дебіторською і кредиторською заборгованістю, доповнення Наказу про облікову політику необхідною інформацією щодо різних видів заборгованості, створення резерву сумнівних боргів та відобразити порядок його формування в обліковій політиці підприємства тощо.

Керівництву спортивного комплексу треба стимулювати зростання чистого доходу підприємства завдяки використанню демонтованих конструкцій, що дозволить у короткий час створювати додаткові торговельні майданчики для потенційних клієнтів. Внаслідок зниження доходів населення, концертні заходи не приносять достатні прибутки, тому необхідно швидко переорієнтуватися на організацію виставкових заходів, ярмарок, що призведе до підвищення чистого доходу на СКК «Одеський палац спорту».

Ключові слова: облік, внутрішній контроль, аналіз, управління, розрахунки, дебіторська і кредиторська заборгованість

ANNOTATION

Chorna Ya.M. «Accounting, control and economic analysis of settlements with debtors and creditors: current state and development prospects (for example, SCC «Odessa Palace of Sports»)».

Qualification work for obtaining an educational master's degree in the specialty «071 Accounting and Taxation» under the master's programme of professional orientation

(code and specialty name)

"Analysis of business processes in the management system".

(the name of the master's program)

- Odessa National University of Economics. - Odessa, 2018

The paper considers the theoretical and practical aspects of accounting and control of settlements with debtors and creditors, as well as developing of ways to improve the current debt management system at the investigated enterprise.

The basic economic indicators of the activity of the investigated enterprise, as well as the procedure of conducting primary, analytical and synthetic accounting of payments with debtors and creditors at the investigated enterprise are analyzed.

It is offered: recommendations for improvement of accounting and analytical support and control of settlements with debtors and creditors at the SCC "Odessa Palace of Sports", in particular, the definition of a precise methodology and stages of management of accounts receivable and payables,

supplementing of the Order on accounting policy with the necessary information on various types of debt, creation reserve of doubtful debts and reflect the order of its formation in the accounting policy of the enterprise, etc.

The management of the sports complex should stimulate the growth of net income of the enterprise due to the use of dismantled structures, which will allow to create additional trading platforms for potential clients in a short time. As a result of lower population incomes, concert activities do not generate sufficient profits, therefore, it is necessary to quickly reorient to the organization of exhibition events, a fair, which will increase net income at the SCC «Odessa Sports Palace»

Key words: accounting, control, inner control analysis, management, receivables and payables